HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea)

22 aprilie 2010 *

În cauzele T-274/08 și T-275/08,

Republica Italiană, reprezentată de S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de domnii F. Jimeno Fernández și P. Rossi, în calitate de agenți,

pârâtă,

* Limba de procedură: italiana.

având ca obiect, în cauza T-274/08, o cerere de anulare în parte a Deciziei 2008/396/CE a Comisiei din 30 aprilie 2008 privind închiderea conturilor agențiilor de plată ale statelor membre în ceea ce privește cheltuielile finanțate prin Fondul european de garantare agricolă (FEGA), pentru exercițiul financiar 2007 (JO L 139, p. 33), în măsura în care aceasta include dobânzi pentru sumele imputate bugetului statului italian în temeiul articolului 32 alineatul (5) din Regulamentul (CE) nr. 1290/2005 al Consiliului din 21 iunie 2005 privind finanțarea politicii agricole comune (JO L 209, p. 1, Ediție specială, 14/vol. 1, p. 193), și, în cauza T-275/08, o cerere de anulare în parte a Deciziei 2008/394/CE a Comisiei din 30 aprilie 2008 privind închiderea conturilor agențiilor de plată din Germania, Italia și Slovacia referitor la cheltuielile finanțate de Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA), secțiunea Garantare, pentru exercițiul financiar 2006 (JO L 139, p. 22), în măsura în care aceasta include dobânzi pentru sumele imputate bugetului statului italian în temeiul articolului 32 alineatul (5) din Regulamentul nr. 1290/2005,

TRIBUNALUL (Camera a cincea),

compus din domnii M. Vilaras, președinte, M. Prek (raportor) și V. M. Ciucă, judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședințelor din 25 noiembrie 2009,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

Reglementare referitoare la finanțarea politicii agricole comune

1 Reglementarea de bază privind finanțarea politicii agricole comune este reprezentată, în ceea ce privește cheltuielile efectuate începând cu 1 ianuarie 2007, de Regulamentul (CE) nr. 1290/2005 al Consiliului din 21 iunie 2005 privind finanțarea politicii agricole comune (JO L 209, p. 1, Ediție specială, 14/vol. 1, p. 193, denumit în continuare „regulamentul de bază").

2 În temeiul articolului 49 din regulamentul de bază:

„[Regulamentul de bază] se aplică de la 1 ianuarie 2007 […]

Cu toate acestea, următoarele dispoziții se aplică începând cu 16 octombrie 2006:

— […]

— articolul 32, în ceea ce privește cazurile notificate în conformitate cu articolul 3 din Regulamentul (CEE) nr. 595/91 și pentru care recuperările totale nu se fac până la 16 octombrie 2006;

— […]”

3 Considerentul (25) al regulamentului de bază are următorul cuprins:

„În scopul de a proteja interesele financiare ale bugetului comunitar, statele membre ar trebui să ia măsuri care să le asigure faptul că tranzacțiile finanțate din fonduri sunt realizate în fapt și sunt executate corect. Statele membre trebuie, de asemenea, să prevină și să trateze eficient orice neregularitate comisă de către beneficiari.”

4 Considerentul (26) al regulamentului de bază prevede următoarele:

„De aceea, în ceea privește FEGA, sumele recuperate trebuie plătite înapoi fondului în cazul în care cheltuielile nu au fost efectuate în conformitate cu legislația comunitară și sunt neîntemeiate. Ar trebui prevăzut un sistem de răspundere financiară în caz de nereguli, dacă sumele nu se recuperează în întregime. În această privință ar trebui stabilită o procedură care să permită Comisiei să apere interesele bugetului comunitar prin imputarea în parte statului membru a sumelor pierdute datorită neregulilor și care nu sunt recuperate la timp. În anumite cazuri de neglijență din partea statului membru este justificat ca întreaga sumă să fie imputată statului membru respectiv. Cu toate acestea, sub rezerva respectării de către statele membre a obligațiilor în

conformitate cu procedurile lor interne, pierderile financiare pot fi împărțite în mod just între Comunitate și statul membru."

5 Articolul 30 alineatul (1) din regulamentul de bază prevede că „[p]ână la data de 30 aprilie a anului următor anului bugetar în cauză, Comisia ia o decizie în ceea ce privește lichidarea conturilor agențiilor de plăți acreditate […], pe baza informațiilor transmise în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) litera (c) punctul (iii)".

6 În temeiul articolului 8 alineatul (1) litera (c) punctul (iii) din regulamentul de bază, statele membre transmit Comisiei, pentru măsurile referitoare la operațiunile financiare finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA), „conturile anuale ale agențiilor de plăți acreditate și o declarație de garanție semnată de persoana responsabilă cu agenția de plăți acreditată, însoțită de informațiile necesare pentru lichidare, precum și un raport de certificare întocmit de organismul de certificare".

7 Potrivit articolului 32 alineatul (1) din regulamentul de bază, „[s]umele recuperate ca urmare a existentei unei nereguli sau neglijențe și dobânda aferentă acestora vor fi vărsate agenției de plăți și păstrate de aceasta ca venit destinat FEGA în luna în care au fost încasați banii".

8 Potrivit articolului 32 alineatul (3) din regulamentul de bază, atunci când sunt trimise deconturile anuale, în conformitate cu articolul 8 alineatul (1) litera (c) punctul (iii), statele membre înaintează Comisiei un raport de sinteză al procedurilor de recuperare întreprinse în urma depistării neregulilor. Astfel se va obține o defalcare a sumelor rămase nerecuperate, prin procedură administrativă și/sau judiciară și pe anul în care s-a emis prima constatare administrativă sau judiciară a neregulilor descoperite.

9 Conform articolului 32 alineatul (4) din regulamentul de bază:

„Comisia poate decide ca sumele să fie recuperate de către [a se citi «de la»] statul membru în următoarele cazuri:

(a) în cazul în care, în vederea recuperării, statul membru nu inițiază toate procedurile administrative sau judiciare prevăzute de legislația internă și comunitară în decurs de un an de la data primei constatări administrative sau judiciare;

(b) în cazul în care nu există nicio constatare administrativă sau judiciară sau întârzierea constatării conduce la periclitarea recuperării sau neregularitatea nu a fost inclusă în raportul de sinteză prevăzut la primul paragraf de la primul alineat din prezentul articol pentru anul în care se face prima constatare administrativă sau judiciară."

10 Articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază prevede:

„În cazul în care recuperarea nu se produce în decursul a patru ani de la constatarea administrativă sau judiciară sau în decurs de opt ani de la inițierea unei acțiuni într-o instanță națională, 50 % din consecințele financiare ale nerecuperării vor fi suportate de statul membru în cauză și 50 % de bugetul Comisiei [a se citi «comunitar»].

Statele membre indică separat în raportul de sinteză menționat la primul paragraf de la alineatul (3) sumele nerecuperate în termenele prevăzute la primul paragraf de la prezentul alineat.

Distribuția sarcinii financiare generate de nerecuperare în conformitate cu primul paragraf se face fără a aduce atingere cerinței conform căreia statul membru în cauză trebuie să urmeze procedurile de recuperare, în conformitate cu articolul 9 alineatul (1) din prezentul regulament. Cincizeci la sută din sumele astfel recuperate se creditează către FEGA, după aplicarea deducerilor prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol.

Atunci când în contextul procedurii de recuperare se constată absența oricărei nereguli printr-un act administrativ sau juridic având caracter definitiv, statul membru în cauză declară către FEGA drept cheltuială sarcina financiară ce îi revine în conformitate cu primul paragraf.

Cu toate acestea, în cazul în care, din motive care nu pot fi puse în seama statului membru în cauză, recuperarea nu poate fi făcută în termenul stabilit la primul paragraf și suma de recuperat depășește 1 milion [de euro], Comisia poate, la cererea statului membru, să extindă termenul cu până la 50 % din termenul prevăzut inițial."

11 Conform articolului 6 din Regulamentul (CE) nr. 885/2006 al Comisiei din 21 iunie 2006 de stabilire a normelor de aplicare a [regulamentului de bază] în ceea ce privește autorizarea agențiilor de plăți și a altor entități precum și lichidarea conturilor FEGA și FEADR (JO L 171, p. 90, Ediție specială, 14/vol. 2, p. 37), „[c]onturile anuale menționate la articolul 8 alineatul (1) litera (c) punctul (iii) din regulamentul [de bază] cuprind […] tabelul sumelor care trebuie recuperate până la sfârșitul exercițiului, întocmit în conformitate cu modelul prevăzut la anexa III".

Reglementare privind bugetul general al Comunității Europene

12 Conform articolului 71 alineatul (4) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene (JO L 248, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 3, p. 198, denumit în continuare „regulamentul financiar"), „[c]ondițiile în care dobânda de întârziere este datorată Comunităților sunt specificate în normele de aplicare".

13 În temeiul articolului 86 alineatul (1) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2342/2002 al Comisiei din 23 decembrie 2002 de stabilire a normelor de aplicare a [regulamentului financiar] (JO L 357, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 3), „fără să aducă atingere vreunei dispoziții speciale derivate din aplicarea reglementărilor sectoriale, orice creanță neplătită […] este purtătoare de dobândă".

Istoricul cauzei

14 Pentru certificarea exercițiilor financiare 2006 și 2007 ale anumitor agenții de plăți italiene, în special Agenzia per le erogazioni in agricoltura (AGEA, Agenția pentru acordarea de ajutoare în sectorul agricol), conform articolului 30 din regulamentul de bază, și pentru a pregăti comunicarea către Comisie a informațiilor care le sunt solicitate, o misiune de control a agenților Direcției Generale (DG) „Agricultură" a Comisiei a avut loc în Italia între 27 și 30 noiembrie 2007. Această misiune avea ca obiect să determine informațiile care vor fi trimise Comisiei în ceea ce privește sumele referitoare la nereguli pentru care procedura de recuperare fusese inițiată.

15 Prin scrisori din 1 februarie 2008, AGEA a transmis Comisiei rapoartele de sinteză asupra procedurilor de recuperare inițiate ca urmare a neregulilor, însoțite de note explicative în care a afirmat că „își rezerva dreptul de a lua orice inițiativă destinată protejării intereselor financiare ale statului italian pentru compensarea sumelor care

vor rezulta ca fiind nedatorate în urma aplicării criteriilor stabilite pentru calcularea dobânzilor astfel cum sunt solicitate de Comunitate".

16 La 28 martie (cauza T-274/08) și la 22 aprilie (cauza T-275/08) 2008, Comisia a transmis Republicii Italiene o notă în care arăta conturile agențiilor de plăți care vor fi propuse pentru închidere și preciza că sumele stabilite cu titlu de consecințe financiare rezultate din nerecuperarea sumelor datorate ca urmare a unor nereguli fuseseră stabilite pe baza informațiilor transmise de AGEA.

17 La 30 aprilie 2008, Comisia a adoptat, pe baza informațiilor furnizate de agențiile de plăți ale statelor membre, Decizia 2008/396/CE privind închiderea conturilor agențiilor de plată ale statelor membre în ceea ce privește cheltuielile finanțate prin FEGA, pentru exercițiul financiar 2007 (JO L 139, p. 33) (cauza T-274/08), precum și Decizia 2008/394/CE privind închiderea conturilor agențiilor de plată din Germania, Italia și Slovacia referitor la cheltuielile finanțate de Fondul european de orientare și garantare agricolă (FEOGA), secțiunea Garantare, pentru exercițiul financiar 2006 (JO L 139, p. 22) (cauza T-275/08).

18 Deciziile 2008/396 și 2008/394 stabilesc sumele care trebuie recuperate de la fiecare stat membru sau care trebuie să le fie plătite, inclusiv cele care rezultă din aplicarea articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază.

19 În ceea ce privește Republica Italiană, Deciziile 2008/396 și 2008/394 prevăd deduceri din avansurile care îi revin de 114 581 208,51 euro și, respectiv, de 99 839 568,22 euro cu titlu de sume recuperabile ca urmare a unor nereguli sau a neglijenței. Aceste sume cuprind cuantumuri ce corespund consecințelor financiare imputate Republicii Italiene în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază, în cazul în care recuperarea cuantumurilor datorate ca urmare a unor nereguli sau a neglijenței nu

s-a produs în decurs de patru ani de la prima constatare administrativă sau judiciară sau în decurs de opt ani de la inițierea unei acțiuni la o instanță națională.

Procedura și concluziile părților

20 Prin cereri introductive depuse la grefa Tribunalului la 11 iulie 2008 și înregistrate cu numerele T-274/08 și T-275/08, Republica Italiană a introdus prezentele acțiuni.

21 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a cincea) a decis deschiderea procedurii orale în cele două cauze.

22 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal au fost ascultate cu ocazia ședințelor din 25 noiembrie 2009.

23 După ascultarea părților cu privire la acest aspect cu ocazia ședinței, Tribunalul (Camera a cincea) apreciază că este necesară reunirea celor două cauze în vederea pronunțării hotărârii, conform articolului 50 alineatul (1) din Regulamentul de procedură.

24 În cauza T-274/08, Republica Italiană solicită Tribunalului anularea Deciziei 2008/396 în măsura în care aceasta calculează dobânzi pentru sumele imputate bugetului statului italian pentru exercițiul financiar 2007, în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază.

25 În cauza T-275/08, Republica Italiană solicită Tribunalului anularea Deciziei 2008/394 în măsura în care aceasta calculează dobânzi pentru sumele imputate bugetului statului italian pentru exercițiul financiar 2006, în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază.

26 În cauzele T-274/08 și T-275/08, Comisia solicită Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea Republicii Italiene la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

27 În sprijinul acțiunilor sale, Republica Italiană invocă un motiv unic, întemeiat pe încălcarea articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază.

Argumentele părților

28 Republica Italiană susține că Comisia a reținut o interpretare eronată a articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază. În esență, aceasta impută Comisiei că, în temeiul acestei dispoziții, i-a cerut să plătească sume care includ dobânzi, în condițiile

în care în dreptul italian nu este posibilă calcularea de dobânzi în lipsa unei decizii judecătorești.

29 În primul rând, Republica Italiană consideră că articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază trebuie interpretat în sensul că nu privește decât sumele, iar nu și eventualele dobânzi pe care aceste sume le-ar fi putut produce. Aceasta subliniază, în acest sens, că dispoziția respectivă nu vizează producerea de dobânzi, în timp ce primul alineat al articolului în cauză le menționează expres. Republica Italiană deduce din aceasta că legiuitorul a intenționat să reglementeze, la alineatul (1) și la alineatul (5) ale articolului 32 din regulamentul de bază, două situații diferite. Alineatul (1) al acestui articol s-ar referi la situațiile în care procedura de recuperare s-a încheiat, iar dobânzile au fost deja recuperate de la beneficiari. Prin urmare, ar fi nepotrivit ca statul să le poată „tezauriza". În schimb, articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază s-ar referi la procedurile în curs pentru care includerea dobânzilor, precum și data de la care acestea curg rămân incerte.

30 În plus, Republica Italiană susține că, în măsura în care articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază are un caracter excepțional și se prezintă ca o excepție de la principiul general prevăzut la alineatul (1) al acestui articol, acesta ar trebui interpretat strict, ținând seama de faptul că termenul „dobânzi" nu este prevăzut în mod expres.

31 În al doilea rând, Republica Italiană apreciază că această interpretare ia în considerare imposibilitatea juridică a unui stat membru de a determina cuantumul dobânzilor câtă vreme creanța față de beneficiarul fondurilor nu a fost constatată pe cale judecătorească, în măsura în care, în temeiul articolului 2033 din codice civile (Codul civil italian), este de competența instanței să determine momentul de la care încep să curgă dobânzile, după cum beneficiarul fondurilor este de bună-credință sau de rea-credință. În plus, Republica Italiană consideră că faptul de a nu lua în considerare dobânzile decât atunci când cuantumurile datorate sunt definitiv imputabile corespunde cel mai bine logicii articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază, lectura

paragrafelor al treilea, al patrulea și al cincilea ale acestuia demonstrând că este vorba despre o închidere forfetară provizorie, susceptibilă de compensări ulterioare.

32 În al treilea rând, Republica Italiană invocă faptul că nu a admis niciodată, nici chiar tacit, criteriile de calcul impuse de Comisie. Astfel, pe de o parte, agenția de plăți italiană ar fi afirmat totdeauna că, atunci când procedurile de recuperare sunt contestate în fața instanțelor judecătorești naționale, sumele datorate de statul membru, în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază, nu trebuie să includă dobânzi și, pe de altă parte, aceasta ar fi informat explicit Comisia în cadrul fazei precontencioase, rezervându-și dreptul de a sesiza instanțele judecătorești comunitare. Prin urmare, faptul că agenția de plăți a inclus, cu ocazia transmiterii către Comisie a documentelor necesare în vederea închiderii conturilor, dobânzile în sumele datorate în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază ar fi lipsit de relevanță.

33 Comisia contestă argumentele Republicii Italiene și consideră că nu a interpretat eronat articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază.

Aprecierea Tribunalului

34 Cu titlu introductiv, trebuie să se observe că, în cadrul unicului său motiv, Republica Italiană încearcă să demonstreze că Deciziile 2008/396 și 2008/394 trebuie anulate în măsura în care Comisia, luând în considerare dobânzi în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază, ar fi interpretat eronat această dispoziție. Întrucât Comisia a aplicat Republicii Italiene deduceri din avansuri, în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază, de 114 581 208,51 euro (cauza T-274/08) și de 99 839 568,22 euro (cauza T-275/08), deduceri care ar include sume în temeiul alineatului (5) al acestui articol, Republica Italiană reproșează Comisiei că ar fi calculat aceste ultime sume luând în considerare dobânzi.

35 Articolul 32 din regulamentul de bază privește obligațiile statelor membre referitoare la recuperarea unor sume de la beneficiari care au comis nereguli sau au dat dovadă de neglijență.

36 Articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază privește situațiile speciale în care statul membru nu a recuperat sumele, fie în decurs de patru ani de la constatarea administrativă sau judiciară, fie în decurs de opt ani de la inițierea unei acțiuni la o instanță națională. Se prevede că, în astfel de situații, „50 % din consecințele financiare ale nerecuperării vor fi suportate de statul membru în cauză și 50 % de bugetul comunitar".

37 În temeiul unei jurisprudențe constante, pentru interpretarea unei dispoziții de drept comunitar, este necesar să se țină cont nu doar de termenii acesteia, ci, în egală măsură, de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (a se vedea Hotărârea Curții din 7 iunie 2005, VEMW și alții, C-17/03, Rec., p. I-4983, punctul 41 și jurisprudența citată, și Hotărârea Tribunalului din 6 octombrie 2005, Sumitomo Chemical și Sumika Fine Chemicals/Comisia, T-22/02 și T-23/02, Rec., p. II-4065, punctul 47).

38 Acestea sunt principiile în lumina cărora este necesar să se examineze dacă expresia „consecințe financiare" care figurează la articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază trebuie înțeleasă în sensul că nu vizează decât sumele care nu au făcut obiectul unei recuperări sau în sensul că vizează atât toate aceste sume, cât și dobânzile aferente acestora.

39 În primul rând, rezultă că răspunsul la această întrebare poate fi dedus dintr-o interpretare literală a articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază, având în vedere sensul clar al expresiei „consecințe financiare". În această privință, trebuie arătat că această expresie are un conținut larg prin aceea că este de natură să înglobeze toate efectele de natură financiară legate de nerecuperarea sumelor plătite nelegal. Or,

printre acestea se numără în mod necesar dobânzile care ar fi trebuit plătite în temeiul articolului 32 alineatul (1) din regulamentul de bază.

40 În al doilea rând, această interpretare literală este confirmată de articolul 34 alineatul (1) litera (a) din regulamentul de bază, potrivit căruia „[u]rmătoarele se consideră venituri transferate în sensul articolului 18 din regulamentul [financiar], [...] sumele care, în conformitate cu articolele 31, 32 și 33 din acest regulament, trebuie să fie plătite la bugetul comunitar, inclusiv dobânzile aferente".

41 Interpretarea menționată la punctul 39 de mai sus este conformă și cu economia generală a procedurii de închidere a conturilor. Astfel, articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază trebuie interpretat în raport cu articolul 32 alineatul (1) din regulamentul menționat, care constituie cadrul general în materia restituirii către Comunitate a sumelor datorate ca urmare a unor nereguli sau a neglijenței în utilizarea fondurilor. În măsura în care alineatul (5) al acestui articol nu modifică principiul calculării dobânzilor, ci se limitează la împărțirea responsabilității financiare între statul membru și bugetul comunitar în cazul nerecuperării în termene rezonabile a sumelor datorate, rezultă în mod evident că „consecințele financiare" menționate la articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază cuprind în special sumele principale și dobânzile aferente acestora.

42 Pe de altă parte, în ceea ce privește argumentul întemeiat pe faptul că lipsa cuvântului „dobânzi" din alineatul (5) al articolului 32 ar demonstra voința legiuitorului de a reglementa o situație diferită de cea avută în vedere la alineatul (1) al aceluiași articol, în sensul că alineatul (5) menționat ar viza numai o închidere forfetară și provizorie, acesta trebuie de asemenea să fie respins. Desigur, este adevărat că, în temeiul celui de al treilea paragraf al alineatului (5) menționat, statul membru este obligat să urmeze procedurile de recuperare. Rezultă în mod necesar că cuantumul consecințelor financiare poate face obiectul unor corecții ulterioare. Această posibilitate de a efectua corecții ulterioare privește însă ansamblul consecințelor financiare calculate în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază, inclusiv dobânzile aferente sumelor principale. Nu există, prin urmare, nicio contradicție între luarea în

considerare a unor dobânzi cu titlu de consecințe financiare vizate la articolul 32 alineatul (5) primul paragraf din regulamentul de bază și caracterul provizoriu al acestei închideri.

43 În consecință, este necesar să fie respinse diferitele argumente ale Republicii Italiene, întemeiate, pe de o parte, pe împrejurarea că numai articolul 32 alineatul (1) din regulamentul de bază se referă în mod explicit la calcularea de dobânzi și, pe de altă parte, pe faptul că articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază ar reprezenta o derogare de la articolul 32 alineatul (1) și, prin urmare, ar trebui interpretat strict, având în vedere că termenul „dobânzi" nu este menționat în mod expres în acest text.

44 În al treilea rând, din preambulul regulamentului de bază, în special din considerentele (25) și (26) ale acestuia, rezultă că sistemul coresponsabilității financiare instituit prin articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază urmărește protejarea intereselor financiare ale bugetului comunitar, imputând statului membru în cauză o parte a sumelor datorate ca urmare a unor nereguli și care nu au fost recuperate într-un termen rezonabil. Astfel cum în mod întemeiat subliniază Comisia, obligația de a recupera dobânzile ajunse la scadență între constatarea neregulii și recuperarea efectivă a sumelor în cauză are caracter compensatoriu în măsura în care dobânzile privesc prejudiciul suferit temporar de bugetul comunitar ca urmare a neperceperii unei creanțe contabilizate în favoarea sa. Prin urmare, excluderea acestora din suma care trebuie recuperată, și, așadar, reducerea sumei puse în sarcina statului membru în cauză, ar fi incompatibilă cu protejarea intereselor financiare ale bugetului comunitar, acesta suportând, prin urmare, cea mai mare parte a consecințelor financiare ale nerecuperării, în termene rezonabile, a sumelor datorate ca urmare a unor nereguli.

45 În al patrulea rând, trebuie subliniat că principiul potrivit căruia dobânzile sunt accesoriul sumei principale și urmează regimul contabil al acesteia are o valoare generală în cadrul reglementării referitoare la bugetul comunitar, astfel cum o dovedește articolul 86 alineatul (1) din Regulamentul nr. 2342/2002, adoptat în temeiul articolului 71 alineatul (4) din regulamentul financiar, care prevede că „[f]ără să aducă atingere vreunei dispoziții speciale derivate din aplicarea reglementărilor sectoriale, orice creanță neplătită […] este purtătoare de dobândă".

46 Având în vedere cele de mai sus, este necesar, prin urmare, să se concluzioneze că este neîntemeiată susținerea Republicii Italiene potrivit căreia Comisa a interpretat eronat articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază prin includerea dobânzilor în sumele datorate în temeiul acestei dispoziții.

47 Această concluzie nu poate fi afectată de argumentul Republicii Italiene potrivit căruia îi este imposibil să aplice articolul 32 alineatul (5) din regulamentul de bază din cauza articolului 2033 din codice civile, care ar împiedica stabilirea cu precizie a unui punct de plecare pentru calcularea dobânzilor câtă vreme o creanță nu a fost constatată pe cale judecătorească.

48 În primul rând, o astfel de trimitere la dreptul național nu este relevantă pentru unica problemă în discuție în cadrul prezentelor acțiuni, și anume interpretarea articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază și, mai exact, aspectul dacă dobânzile trebuie luate în considerare în temeiul acestei dispoziții.

49 În al doilea rând, este, desigur, adevărat că litigiile privind recuperarea sumelor plătite nejustificat în temeiul dreptului comunitar trebuie, în lipsa unor dispoziții comunitare, să fie soluționate de instanțele naționale prin aplicarea dreptului lor intern, sub rezerva limitelor impuse de dreptul comunitar, în sensul că modalitățile prevăzute de dreptul național nu pot face practic imposibilă punerea în aplicare a reglementării comunitare și că aplicarea legislației naționale trebuie să fie realizată într-un mod nediscriminatoriu în raport cu procedurile care urmăresc soluționarea litigiilor naționale de același tip (a se vedea Hotărârea Curții din 13 martie 2008, Vereniging Nationaal Overlegorgaan Sociale Werkvoorziening și alții, C-383/06-C-385/06, Rep., p. I-1561, punctele 48-50 și jurisprudența citată). Deși din aceasta rezultă în mod necesar că orice aspect accesoriu legat de recuperarea de către Republica Italiană a sumelor plătite nejustificat de bugetul comunitar, care nu este reglementat de dispoziții comunitare, trebuie rezolvat potrivit normelor de drept național relevante, o astfel de aplicare nu poate afecta principiul luării în considerare a dobânzilor în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază.

50 În sfârșit, în al treilea rând, Comisia subliniază în mod întemeiat că faptul că agenția de plăți a inclus dobânzile în sumele pe care i le-a comunicat în vederea calculării sumelor vizate de Deciziile 2008/396 și 2008/394 demonstrează că nu este imposibilă includerea acestor dobânzi în sumele pe care statele membre trebuie să le restituie în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază. În plus, este necesar să se constate că Republica Italiană nu a comunicat Comisiei totalul sumelor datorate, în temeiul articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază, fără dobânzi capitalizate.

51 Din cele ce precedă rezultă că Comisia nu a comis o eroare de drept în interpretarea articolului 32 alineatul (5) din regulamentul de bază atunci când a apreciat că în sumele datorate de statul membru în temeiul acestei dispoziții trebuiau luate în considerare dobânzi.

52 Prin urmare, acțiunile trebuie respinse în ansamblul lor.

Cu privire la cheltuielile de judecată

53 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

54 Întrucât Republica Italiană a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea)

declară și hotărăște:

1) Conexează cauzele T-274/08 și T-275/08 în vederea pronunțării hotărârii.

2) Respinge acțiunile.

3) Obligă Republica Italiană la plata cheltuielilor de judecată.

Vilaras Prek Ciucă

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 22 aprilie 2010.

Semnături